

 Tragédia letu 001: Nové zistenia o havárii lietadla na Zlatých pieskoch

Jana Valocká: Žila s ťažkou cukrovkou, o ktorej ani nevedela

44 / 2019

31. októbra 2019 / 1,29 € / www.etema.sk

TÉMA

90 percent
„hormónu šťastia“
vzniká v črevách

Ako šošovica,
ryby, zemiaky,
orechy...
zvyšujú hladinu
sérotonínu

Jedlom proti depresii

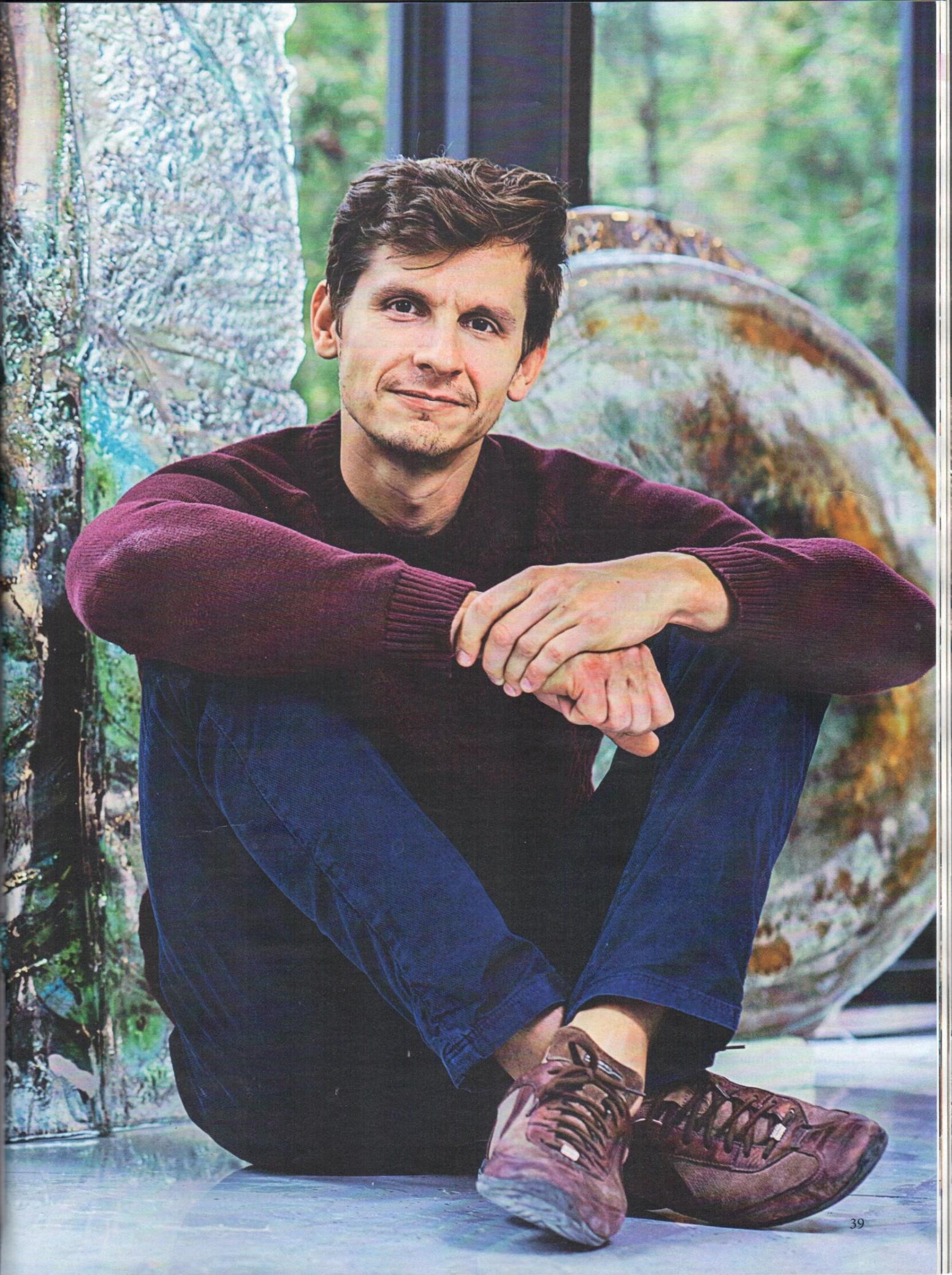

44
8 5880011382629

**PREČO SA UČÍME VNÍMAŤ KRÁSU
A TEŠIŤ SA Z NEJ**

Čarovný svet skla

Hoci sklo častejšie vnímame z hľadiska jeho úžitkovosti, je to materiál bez hraníc. „So sklom sa hrám až do takej miery, že ho naťahujem, ohýbam, modelujem a pretváram do nežných a ladných kriviek,“ tvrdí umelecký sklár **ACHILLEAS SDOUKOS (34)**, ktorého diela sú žiadane aj vo svete. Čím ho tento krehký a zároveň tvrdý materiál očaril? V čom je sklo ako láska? Aké možnosti mu dávajú nové priestory?

■ **Čím to je, že ľudia v posledných desaťročiach začinajú objavovať krásu skla a už ho neberú iba ako niečo úžitkové?**

Myslím si, že názory na to, čo je krásne a estetické, sa šíria aj médiami a vďaka tomu ľudia chcú poznáť viac. A len čo sa k tomu dostanú, chcú to vlastniť alebo darovať.

■ **Takže sa učíme vnímať krásu a tešiť sa z nej? Že je to akoby d'alsi level?**

Jasné. A to je úlohou umelcov, architektov, hudobníkov či výtvarníkov, aby tieto hranice posúvali ďalej. Je to svojím spôsobom aj vzdelenie, napríklad ako sa obliect na spoločenské udalosti, v architektúre, ako si zariadiť interiér, ako vnímať obraz...

■ **Co pre vás ako tvorcu znamená sklo? Čo vám dáva?**

Už si ani neviem predstaviť fungovanie bez neho. Je to pre mňa spôsob, prvak, ktorým vyjadrujem svoje myšlienky, pocity, a posúvam ich ďalej. Ja vnímam sklo, ako keby nemalo hranice. Samozrejme, v technológií sú isté bariéry, ktoré ma niečim limitujú, ale na daný účel alebo myšlienku viem zužitkováť všetko.

■ **Vaším mottom je, že sklo je ako láska: krásne, ale nebezpečné, dá sa ním porezať. Je krehké, no zároveň tvrdé...**

Sklo má obdobia, keď sa tává, keď musím byť k nemu veľmi nežný, musím ho pomaly vychladiť, aby neprasklo. A keď prejde všetkými týmito procesmi, dostane zrazu absolútne pevnú formu. Je nádherné, nadčasové, prežije neskutočne veľa času. Zriedkakedy sa mi stáva, že vie byť ostré. My sa so sklom hráme až do takej miery, že ho naťahujeme, ohýbame, modelujeme a pretvárame do nežných a ladných kriviek.

■ **Stáva sa vám, že máte v hlave predstavu, čo chcete zo skla vytvoriť, a počas práce s ním sa predstava pretvorí a vznikne niečo, čo vás samotného prekvapí, že je to ešte lepšie ako pôvodný nápad?**

Áno, lenže to sa stáva nielen mnene, ale všetkým umelcom, ktorí skúšajú niečo nové a napokon dosiahnu ešte lepší výsledok. Je to cesta, ktorú treba stále krovať, budovať a nikdy sa na nej nezastavovať. Potom prichádzajú takéto milé prekvapenia.

■ **Je to umelecká evolúcia, sebazdokonalovanie?**

Samozrejme. Bez toho by sme neprežili, len čo cítim nejakú stagnáciu, okamžite

sa musím hýbať, rozmýšľať, čo a ako urobiť inak.

■ **Ak k vám príde niekto, kto si chce niečo kúpiť, ale nevie, čo by to malo byť, dokážete mu poradiť, alebo ho nasmerovať?**

Vždy je to o príjemnej debate, ako žije, čo má u seba doma. Na základe toho okamžite zistím, ako by sme mohli spestiť jeho vnútorný svet, zistím, aké má rád farby, tvary. Potom to zladím do harmonického celku, aby to do jeho životného prostredia pasovalo.

„Ja vnímam sklo, ako keby vôbec nemalo hranice.“

■ **Čo vás najviac inšpiruje?**

Zvieracia ríša, príbehy gréckej mytológie, pre mňa je inšpirujúci každý človek, každá profesia a viem si z toho vybrať pre mňa pozitívne momenty a pretaviť ich do skla.

■ **Ale skleneného redaktora ste ešte nerobili.**

(Smiech) Možno bude nejaké oceňovanie najlepšieho redaktora roka.

■ **Ste autorom sošky ocenenia Krištáľové krídlo. Ako ste sa k tomu dostali?**

Bolo to také milé prekvapenie. Moja dobrá kamarátka fotografka Kristína Schreiberová ma zoznámila s vedením. Nápad prišiel veľmi rýchlo, pretože som už dlho mal v hlave predstavu, takže mi to padlo, ako sa hovorí, do rany. Zvyšok prišiel za krátke časy.

■ **Dáva aj vám sklo krídla?**

Odvtedy to dostalo taký spád, že tento motív som začal variovať rôznymi spôsobmi, v rôznych obrazoch, objektoch. Stalo sa to takou malou ikonou, ľudia to spoznávali. Táto téma posúvala ďalej aj ich.

■ **Aké iné ocenenia vznikli alebo vznikajú vo vašej dielni?**

Je ich veľa, najčerstvnejšia spolupráca so Slovenským zväzom ľadového hokeja vznikla pri jeho 90. výročí, kde sme urobili pútavé

Achilleas Sdoukos
vrvá, že sa so
sklom mazná
a neraz ho aj trápi.

Zo skla vytvára nielen rámy zrkadiel, ale aj obrazov. Pri niektorých dielach to pôsobí, akoby vedel čarovať. V jeho dielni vznikajú dokonca aj sklenené stoly, nielen ocenenia a dekoratívne predmety.

ceny pre najúspešnejších slovenských hokejistov. Naše aktivity sa veľmi rozrastajú aj v Česku, kde pripravujeme decembrový galavečer ceny Športovec roka, taktiež sme mohli byť súčasťou prestížneho POLO PRAGUE CUP, kde som vytvoril hlavnú cenu. Pravidelne robievame pre najväčšiu švajčiarsku informatickú univerzitu cenu rektora a iné. Pri príležitosti olympiády som robil špeciálne trofeje pre Kuzminovú, Vlhovú a Zuzulovú. Petre Vlhovej som

urobil korunku najlepšej lyžiarky. Nedávno to bolo ocenenie počítačových Oscarov – IT Gala. Pre vydavateľstvo Mafra sme robili Merkúrov rad... Pravidelne robievame ceny aj na golfové turnaje a rôzne firemné oceňovania. Samostatnou kategóriou sú osobné významné personalizované dary na špeciálne udalosti.

■ Pochádzate z umeleckej rodiny, vaša mama je akademická maliarka Ingrid Zámečníková, ktorá sa kedysi venovala aj vitráži. Vás vitráže nelákali?

Boli tam veľmi pekné realizácie, vitráž je nádherná vec s dlhou tradíciou, ale mňa uchvátil iný spôsob spracovania skla. Mňa pritahuje tavené a líhané sklo (reliéfne tvarovanie plochého skla, pozn. red.).

■ Máte spo-

ločný ateliér. Aké je to pracovať s mamou?

Opvlyvňuje-

te sa v tvorbe?

Je tu istá symbióza, pretože mama si už do svojich obrazov „zobrala“ zopár mojich diel. A ja niečo z jej do skla.

■ Do piatich rokov ste vy-
rastali v Grécku. Ako si spomí-
nate na toto obdobie?

Bol som malé dieťa, pamätam si veľa vecí, čo ma nadväzujú na moju rodinu, ktorú pravidelne navštievujem. Veľmi veľa mi dalo, že sme mohli precestovať Grécko zhora až dole, veľa vnemov z pamiatok, z architektúry, ktoré teraz hravo pretváram do môjho umeleckého života.

■ Ako sa líši umelecké detstvo od detstva bežných ľudí?

Bežné deti sa hrali v pieskovisku a ja som už doma niečo leplil z hliny, rýpal som do medenej dosky alebo som vyrýval do lina.

■ Nelákalo vás maľovanie?

Nikdy som do tohto odvetvia úplne nespadal, ale teraz som si to možno vynahradil, pretože maľujem na sklo prepráty drahých kovov, farby

Pracuje s tzv. líhaným sklom - reliéfne tvaruje ploché sklo. V jeho peci by sa dala upiecť obrovská pizza.

alebo pigmenty. To je takisto maľba, len tie farby reálne nevidíte, prejavia sa až po výpale, takže je to niečo celkom iné.

„Farby reálne nevidiet, prejavia sa až po výpale.“

■ Kedy ste sa rozhodli, že vašim umeleckým svetom bude práve sklo?

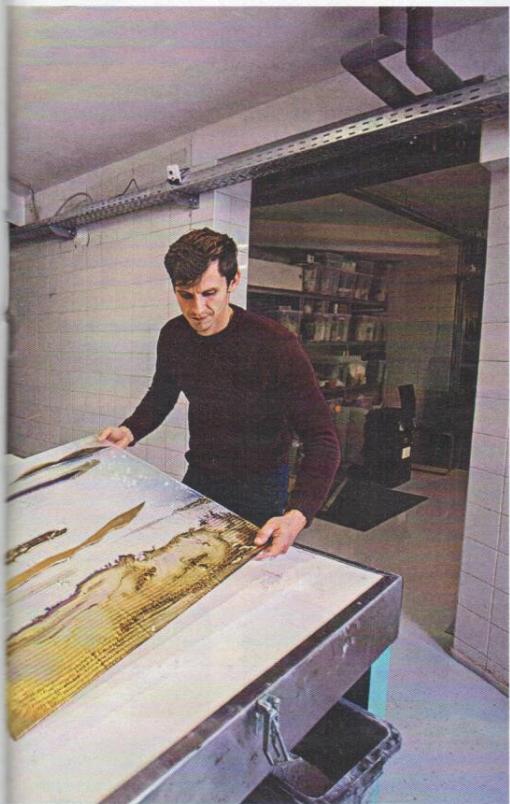
Tesne po tom, ako sa zlomilo obdobie zo strednej školy na vysokú.

■ V čom je najväčšia výzva skla?

Zistovať technologické nuancie, ktoré potom robia veci unikátnymi. A keď je dielo na svete, tak zasa prekvapivé reakcie, že aj toto sa dá.

■ Stalo sa, že vám niekto povedal, že niektoré vaše dielo nepochopil, alebo že sa mu nepáčí?

To patrí k životu. To, že je dielo nepochopené, sa z času na čas stáva každému, najmä ak je trochu viac abstraktné. Stáva sa to aj v maľbe a soche, neraz sú to také vtipné momenty. Potom vysvetlíme príbeh a myšlienku.

■ Existuje niečo, čo sa sklom nedá vyjadriť?

To neexistuje, vždy si nájdeme cestu, pretože kde je vôľa, tam je cesta. V ateliéri a vo firemnej kultúre som zrušil slovo „nedá sa“.

■ Ešte hrávate na gitare v kapele Revoltage?

Áno, je to moja stará skupina. Teraz sme našli nového speváka, cvičíme už vyše pol roka a o chvíľu budeme mať koncert. Je to taká moja vedľajšia umelecká línia.

■ Čosi ako psychohygiena?

Určite. Je to niečo, čo mám takisto v srdci, robím to s veľkým nadšením a patrí to k môjmu životu.

■ Prelína sa vám sklenená inšpirácia s hudobnou? Skúšali ste hudbu stelesniť do skla?

Aplikoval som to už na vysokej škole, robili sme vizuálno-videové inštalácie. Boli tam motívy z jednotlivých skladieb vytavené zo skla. Je to vlastne matematika, ktorá sa vie odohrať v obrazoch iným vzorcom.

■ Máte nové priestory. Čo všetko v nich bude?

Nové priestory nám ponúkli iný rozmer. Máme teraz k dispozícii osemsto štvor-

cových metrov a novinkou je kruhový pôdorys budovy, ktorý je z osemdesiatich percent presvetlený novým fasádnym systémom a poskytuje výnimocné možnosti exponovania umeleckých diel. Bola to stará budova, kde kedysi bola reštaurácia Cassablanca a my sme ju kompletnie prerobili. Bolo to náročné, pretože tu je každá vec atypická. Bude

„Hudbu a sklo mám v srdci, patria k môjmu životu.“

tu aj galéria, kde chceme vystavovať spolu s mamou. Na spodnom podlaží, ktoré je zapustené do terénu, mám svoj ateliér. Máme nové technológie, nové stroje, velikánsku trojmetrovú taviaci pec. Tu na Kolibe je príjemné okolie, je tu les, pohľad na hrad, Slavín, Rakúsko... Kamkoľvek sa otočíte, je to úplne iný pocit.

■ Je to tu ako taký malý sklenený hrad.

Malý hradík (smiech).

Dan Himič

Mgr. art. ACHILLEAS SDOUKOS (34)

Slovenský umelecký sklár a dizajnér.

Narodil sa v Bratislave, jeho otec bol Grék a matka je akademická maliarka Ingrid Zámečníková (61).

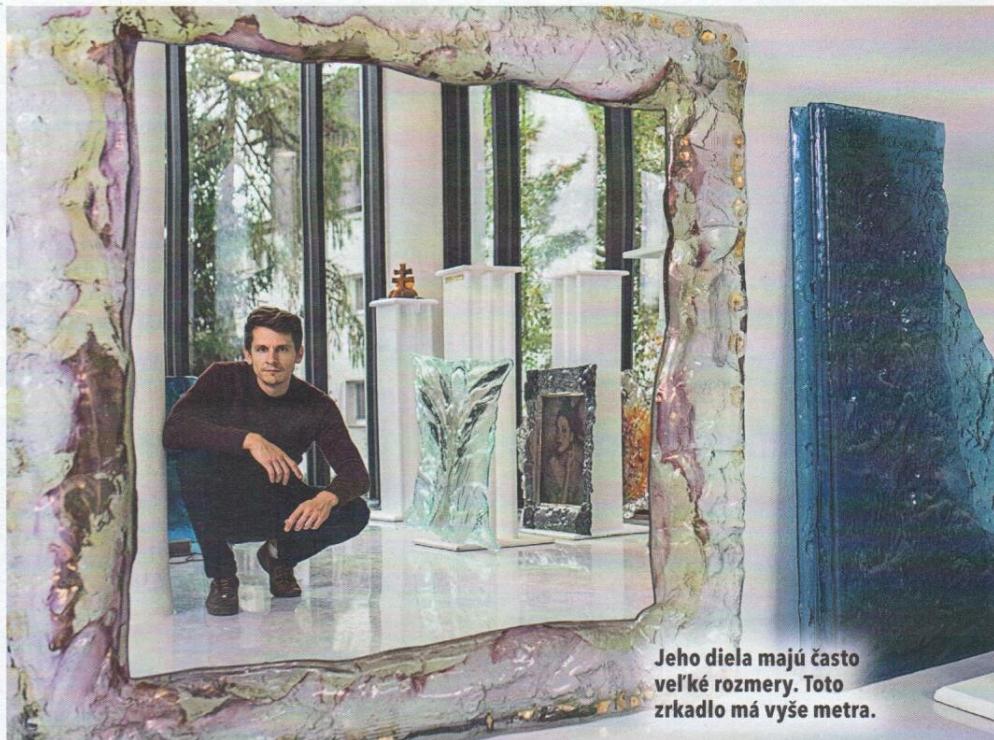
Od roku 2008 do roku 2013 študoval na VŠVU v Bratislave v ateliéri Sklárskeho výtvarníctva u akad. sochára prof. Viktora Oravca, a následne sochu, objekt a inštaláciu študoval u akad. sochára prof. Jána Hoffstädtera.

Kombinuje sklo s kameňom, drevom a iným materiálom, vytvára sklenené plastiky, zrkadlá, misky, rozsiahle reliéfy a aj luxusné interiérové objekty.

Je autorom rôznych ocenení pre galavečery a svetové športové podujatia, napríklad Krištáľového krídla, ocenenia pre Ekotopfilm a pod.

Má za sebou desiatky zahraničných a domácich samostatných alebo kolektívnych výstav, zvykne vystavovať spolu so svojou mamou, akad. maliarkou Ingrid Zámečníkovou.

Vo voľnom čase sa venuje hudbe, hrá na gitare v rockovej skupine Revoltage a Karpina.

Jeho diela majú často
velké rozmer. Toto
zrkadlo má vyše metra.